UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

11 päivänä huhtikuuta 2013 *

Siirtotyöläisten sosiaaliturva — SEUT 45 artikla — Asetus (ETY) N:o 1408/71 — 71 artikla — Kokonaan työtön epätyypillinen rajatyöntekijä, joka on säilyttänyt henkilökohtaiset ja ammatilliset siteet viimeiseen työskentelyjäsenvaltioon — Asetus (EY) N:o 883/2004 — 65 artikla — Oikeus etuuteen asuinjäsenvaltiossa — Viimeisen työskentelyjäsenvaltion kieltäytyminen maksamasta etuuksia — Sallittavuus — Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 1/85, Miethe, 12.6.1986 antaman tuomion merkityksellisyys — Siirtymäsäännökset — 87 artiklan 8 kohta — Käsite ”tilanne säilyy muuttumattomana”

Asiassa C-443/11,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Rechtbank Amsterdam (Alankomaat) on esittänyt 25.8.2011 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.8.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

F. P. Jeltes,

M. A. Peeters ja

J. G. J. Arnold

vastaan

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh, C. Toader ja C. G. Fernlund (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.10.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— F. P. Jeltes, edustajanaan P. Van der Wulp,

— M. A. Peeters, edustajanaan S. van der Beek-Verdoorn,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

— Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, edustajanaan I. Eijkhout,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Noort ja C. Wissels,

— Tšekin hallitus, asiamiehinään D. Hadroušek ja M. Smolek,

— Tanskan hallitus, asiamiehinään V. Pasternak Jørgensen ja C. Vang,

— Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller ja T. Henze,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. van Beek ja V. Kreuschitz,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.1.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (EUVL L 166, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 16.9.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 988/2009 (EUVL L 284, s. 43; jäljempänä asetus N:o 883/2004), 65 artiklan ja 87 artiklan 8 kohdan, SEUT 45 artiklan ja työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15.10.1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL L 257, s. 2) 7 artiklan 2 kohdan tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty asioissa, joissa vastakkain ovat yhtäältä F. P. Jeltes, M. A. Peeters ja J. G. J. Arnold ja toisaalta Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen ja joka koskee sitä, että viimeksi mainittu on hylännyt heidän hakemuksensa, jotka koskivat etuuksien saamista tai niiden maksamisen jatkamista työttömyysturvalain (Werkloosheidswet, jäljempänä WW) nojalla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus (ETY) N:o 1408/71

3 Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 17.6.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 592/2008 (EUVL L 177, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1408/71), 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa:

– –

b) ’rajatyöntekijällä’ tarkoitetaan palkattua työntekijää tai itsenäistä ammatinharjoittajaa, joka harjoittaa ammattiaan jäsenvaltion alueella ja asuu toisen jäsenvaltion alueella, johon hän palaa säännönmukaisesti päivittäin tai vähintään kerran viikossa; – –

– –

o) ’toimivaltaisella laitoksella’ tarkoitetaan:

i) laitosta, jossa se, jonka etua asia koskee, on vakuutettu hakiessaan etuutta;

– –

– –

q) ’toimivaltaisella valtiolla’ tarkoitetaan jäsenvaltiota, jonka alueella toimivaltainen laitos sijaitsee;

– –”

4 Asetuksen N:o 1408/71 71 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Työtön, joka aiemmin oli työssä ja joka viimeisen työskentelynsä aikana asui muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella, saa etuudet seuraavien säännösten mukaisesti:

a) i) rajatyöntekijä, joka on osittain tai ajoittain työttömänä hänet työllistävästä yrityksestä, saa etuudet toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaisesti, niin kuin hän asuisi tämän valtion alueella; nämä etuudet antaa toimivaltainen laitos;

ii) rajatyöntekijä, joka on kokonaan työtön, saa etuudet sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella hän asuu, niin kuin hän olisi ollut tämän lainsäädännön alainen viimeksi työskennellessään; nämä etuudet antaa asuinpaikan laitos omalla kustannuksellaan; sekä

b) i) muu palkattu työntekijä kuin rajatyöntekijä, joka on osittain, ajoittain tai kokonaan työtön ja joka asettuu työnantajansa tai työvoimaviranomaisten käytettäväksi toimivaltaisen valtion alueella, saa etuudet tämän valtion lainsäädännön mukaisesti, niin kuin hän asuisi sen alueella; nämä etuudet antaa toimivaltainen laitos;

ii) muu palkattu työntekijä kuin rajatyöntekijä, joka on kokonaan työtön ja joka asettuu työvoimaviranomaisten käytettäväksi työnsaantia varten sen jäsenvaltion alueella, jossa hän asuu, tai joka palaa tälle alueelle, saa etuudet tämän valtion lainsäädännön mukaisesti, niin kuin hän olisi viimeksi työskennellyt siellä; asuinpaikan laitos antaa tällaiset etuudet omalla kustannuksellaan. Kuitenkin jos tällainen palkattu työntekijä on saanut oikeuden etuuksiin sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen kustannuksella, jonka lainsäädännön alainen hän viimeksi oli, hän saa etuudet 69 artiklan säännösten mukaan. Etuuksien saaminen sen valtion lainsäädännön mukaan, jossa hän asuu, keskeytetään siksi ajaksi, jona työtön voi 69 artiklan säännösten mukaan hakea etuuksia sen lainsäädännön mukaan, jonka alainen hän viimeksi oli.

– –”

Asetus N:o 883/2004

5 Tämän asetuksen 1 artiklassa määritetään ”rajatyöntekijöiden”, ”toimivaltaisten laitosten” ja ”toimivaltaisen jäsenvaltion” käsitteet asiasisällöltään samalla tavalla kuin asetuksen N:o 1408/71 1 artiklassa.

6 Asetuksen N:o 883/2004 11 artiklan 3 kohdan c alakohdassa säädetään, että ”henkilö, joka saa työttömyysetuuksia 65 artiklan mukaisesti asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön nojalla, on kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen”.

7 Kyseisen asetuksen 65 artiklassa, jonka otsikko on ”Työttömät, jotka asuivat muussa jäsenvaltiossa kuin toimivaltaisessa valtiossa”, säädetään seuraavaa:

”1. Osittain tai ajoittain työttömänä olevan henkilön, joka viimeisimmän palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimintansa aikana asui muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, on ilmoittauduttava työnantajansa tai toimivaltaisen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi. Hän saa etuuksia toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin hän asuisi kyseisessä jäsenvaltiossa. Nämä etuudet myöntää toimivaltaisen jäsenvaltion laitos.

2. Kokonaan työttömän, joka viimeisimmän palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimintansa aikana asui muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa ja joka edelleen asuu kyseisessä jäsenvaltiossa tai palaa sinne, on ilmoittauduttava asuinjäsenvaltionsa työvoimaviranomaisten käytettäväksi. Kokonaan työtön voi lisäksi ilmoittautua sen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi, jossa hän viimeksi toimi palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 64 artiklan soveltamista.

Muun työttömän henkilön kuin rajatyöntekijän, joka ei palaa asuinjäsenvaltioonsa, on ilmoittauduttava sen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi, jonka lainsäädäntöä häneen viimeksi sovellettiin.

3. Edellä 2 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetun työttömän henkilön on rekisteröidyttävä työnhakijaksi asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisen työvoimaviranomaisen luona, oltava kyseisessä valtiossa järjestetyn valvontamenettelyn alainen ja noudatettava kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella asetettuja ehtoja. Jos hän päättää rekisteröityä työnhakijaksi myös jäsenvaltiossa, jossa hän viimeksi toimi palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, hänen on noudatettava kyseisessä valtiossa sovellettavia velvoitteita.

4. Edellä 2 kohdan toisen virkkeen ja 3 kohdan toisen virkkeen täytäntöönpanosta sekä tietojenvaihtoa, yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa koskevista järjestelyistä asuinjäsenvaltion ja sen jäsenvaltion, jossa hän viimeksi työskenteli, laitosten ja viranomaisten välillä säädetään täytäntöönpanoasetuksessa.

5.a) Edellä 2 kohdan ensimmäisessä ja toisessa virkkeessä tarkoitettu työtön henkilö saa etuuksia asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin häneen olisi hänen viimeisimmän palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimintansa aikana sovellettu kyseistä lainsäädäntöä. Kyseiset etuudet myöntää asuinpaikan laitos.

b) Kun muu kuin rajatyöntekijä, jolle on myönnetty etuuksia sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen kustannuksella, jonka lainsäädäntöä häneen viimeksi sovellettiin, palaa asuinjäsenvaltioonsa, hän saa kuitenkin etuuksia ensin 64 artiklan mukaisesti ja a alakohdan mukaisten etuuksien saamista lykätään siksi ajaksi, jona hän saa etuuksia sen lainsäädännön nojalla, jota häneen viimeksi sovellettiin.

6. Asuinpaikan laitos maksaa 5 kohdan nojalla myöntämänsä etuudet edelleen omalla kustannuksellaan. – –

– –”

8 Asetuksen N:o 883/2004 87 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirtymäsäännökset”, säädetään seuraavaa:

”1. Tämän asetuksen perusteella ei kerry oikeuksia sen soveltamisen alkamispäivää edeltävältä ajalta.

– –

8. Jos henkilöön sovelletaan tämän asetuksen mukaisesti jonkin muun kuin sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jota häneen sovelletaan asetuksen (ETY) N:o 1408/71 II osaston nojalla, häneen sovelletaan edelleen tätä lainsäädäntöä niin kauan kuin asianomainen tilanne säilyy muuttumattomana ja joka tapauksessa enintään 10 vuotta tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä, ellei henkilö pyydä tämän asetuksen nojalla sovellettavan lainsäädännön soveltamista. Pyyntö on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä sen jäsenvaltion toimivaltaiselle laitokselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan tämän asetuksen nojalla, jotta asianomaiseen henkilöön sovelletaan kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä alkaen. Jos pyyntö esitetään tämän määräajan päätyttyä, asianomaiseen sovelletaan kyseistä lainsäädäntöä seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä alkaen.

_ _”

Asetus (EY) N:o 987/2009

9 Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä 16.9.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 (EUVL L 284, s. 1; jäljempänä soveltamisasetus) johdanto-osan 13 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tämä asetus sisältää toimenpiteitä ja menettelyjä, joilla edistetään työntekijöiden ja työttömien liikkuvuutta. Kokonaan työttömiksi joutuneet rajatyöntekijät voivat ilmoittautua olevansa työvoimaviranomaisten käytettävissä sekä asuinmaassaan että jäsenvaltiossa, jossa he viimeksi olivat työllistettyinä. Heillä olisi kuitenkin oltava oikeus ainoastaan asuinjäsenvaltionsa etuuksiin.”

Alankomaiden oikeus

10 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että WW:n 19 §:n 1 momentin f kohdassa asetetaan edellytykseksi työntekijöiden oikeudelle saada työttömyysetuutta se, että he asuvat maan alueella.

Pääasioiden tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset

11 Jeltes, Peeters ja Arnold ovat rajatyöntekijöitä, joilla on Alankomaiden kansalaisuus ja jotka ovat työskennelleet Alankomaissa, mutta kaksi ensin mainittua asui Belgiassa ja viimeksi mainittu Saksassa.

12 Jeltes joutui työttömäksi elokuussa 2010 eli sen jälkeen, kun asetus N:o 883/2004 oli tullut voimaan 1.5.2010. Hän haki WW:n perusteella työttömyysetuutta Alankomaiden viranomaisilta, mutta nämä hylkäsivät hänen hakemuksensa.

13 Peeters jäi työttömäksi toukokuussa 2009, ja Alankomaiden viranomaiset myönsivät hänelle työttömyysetuuden. Hän aloitti uudessa palkkatyössä 26.4.2010 mutta joutui uudelleen työttömäksi 18.5.2010. Työttömyysetuuden maksaminen lopetettiin hänen aloitettuaan uudessa työssä, mutta viranomaiset ilmoittivat hänelle, että jos hän joutuisi ennen 25.10.2010 uudelleen työttömäksi, hän voisi hakea työttömyysetuutensa maksamisen jatkamista. Kun Peeters teki viranomaisille uuden hakemuksen jouduttuaan uudelleen työttömäksi, nämä kuitenkin kieltäytyivät jatkamasta kyseisen etuuden maksamista.

14 Arnold joutui työttömäksi ja sai Alankomaiden viranomaisilta WW:n nojalla työttömyysetuutta 2.2.2009 alkaen. Maaliskuussa 2009 hän alkoi toimia itsenäisenä ammatinharjoittajana Saksassa. Kyseiset viranomaiset lopettivat hänelle myönnetyn työttömyysetuuden maksamisen mutta ilmoittivat, että jos hän lopettaisi toimintansa itsenäisenä ammatinharjoittajana kokonaan ennen 30.8.2011, hän

voisi hakea työttömyysetuutensa maksamisen jatkamista. Arnold lopetti tämän toimintansa harjoittamisen ja haki 1.6.2010 kyseisen etuuden maksamisen jatkamista. Alankomaiden viranomaiset kieltäytyivät kuitenkin myöntämästä hänelle viimeksi mainittua etuutta.

15 Ennakkoratkaisupyynnöstä ja unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että Alankomaiden oikeuden nojalla työttömyysetuuksia ei suoriteta työttömiksi joutuneille työntekijöille, jotka eivät asu Alankomaissa. Kansallinen tuomioistuin toteaa lisäksi, että Alankomaiden viranomaiset perustivat kolmea pääasian kantajaa koskevat hylkäävät päätöksensä asetuksen N:o 883/2004 65 artiklaan, jonka mukaan asuinjäsenvaltio, eli kahden ensin mainitun kantajan osalta Belgian kuningaskunta ja kolmannen kantajan osalta Saksan liittotasavalta, on työttömyysetuuksien myöntämisestä vastuussa oleva jäsenvaltio.

16 Pääasian kantajat ovat nostaneet Rechtbank Amsterdamissa kanteen Alankomaiden viranomaisten tekemistä hylkäävistä päätöksistä. Kyseinen tuomioistuin täsmentää, että asiassa on kiistatonta, että asetuksen N:o 883/2004 65 artiklassa ei tarjota kantajille mahdollisuutta vaatia kyseisiltä viranomaisilta työttömyysetuutta. Se toteaa kuitenkin, että asiassa on samoin kiistatonta, että nämä henkilöt ovat asiassa 1/85, Miethe, 12.6.1986 annetussa tuomiossa (Kok., s. 1837) tarkoitettuja epätyypillisiä rajatyöntekijöitä siltä osin kuin he ovat säilyttäneet erityisen tiiviit ammatilliset ja henkilökohtaiset siteet viimeiseen työskentelyjäsenvaltioon. Kyseisen tuomioistuimen mukaan tästä seuraa, että heillä on todennäköisesti mainitussa valtiossa, eli käsiteltävässä asiassa Alankomaiden kuningaskunnassa, parhaat mahdollisuudet palata työelämään. Se pohtii näin ollen, onko katsottava, kuten edellä mainitussa asiassa Miethe, että kantajat voivat vaatia työttömyysetuuksia tässä jäsenvaltiossa.

17 Rechtbank Amsterdamilla oli kuitenkin epäselvyyttä siitä, oliko edellä mainitussa asiassa Miethe annettu tuomio yhä merkityksellinen asetuksen N:o 883/2004 tultua voimaan, ja se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen N:o 883/2004 voimassa ollessa asetuksen N:o 1408/71 voimassaoloaikana [edellä mainitussa] asiassa Miethe annetulla tuomiolla vielä se täydentävä merkitys, että epätyypillisellä rajatyöntekijällä on oikeus valita jäsenvaltio, jossa hän asettuu työvoimaviranomaisten käytettäväksi ja josta hän saa työttömyysetuutta, sillä perusteella, että hänen valitsemassaan jäsenvaltiossa mahdollisuudet työelämään palaamiseen ovat suuremmat? Vai takaako asetuksen N:o 883/2004 65 artikla kokonaisuutena tarkasteltuna jo riittävässä määrin sen, että kokonaan työtön työntekijä saa etuuden edellytyksillä, jotka parhaiten edistävät uuden työn hakemista, ja onko asiassa Miethe annettu tuomio menettänyt lisäarvonsa?

2) Onko unionin oikeus, tässä tapauksessa SEUT 45 artikla tai asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohta, esteenä sille, että jäsenvaltio kieltäytyy myöntämästä kansalliseen lainsäädäntöön perustuvaa työttömyysetuutta sellaiselle kokonaan työttömäksi joutuneelle siirtotyöläiselle (rajatyöntekijälle), joka oli viimeksi töissä kyseisessä jäsenvaltiossa ja josta voidaan hänen sosiaalisten siteidensä ja perhesiteidensä vuoksi olettaa, että hänen mahdollisuutensa palata työelämään ovat parhaat kyseisessä jäsenvaltiossa, yksinomaan sillä perusteella, että asianomainen asuu toisessa jäsenvaltiossa?

3) Miten on vastattava – kun otetaan huomioon asetuksen N:o 883/2004 87 artiklan 8 kohta, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artikla sekä oikeusvarmuuden periaate – edelliseen kysymykseen, jos tällaiselle työntekijälle on jo ennen asetuksen N:o 883/2004 voimaantuloa myönnetty entisen työskentelyvaltion lainsäädäntöön perustuva työttömyysetuus, jonka pisin mahdollinen saamisaika ja määräaika etuuden saamisen jatkumiseksi eivät olleet vielä päättyneet mainitun asetuksen voimaan tullessa (kun etuutta ei enää myönnetty sillä perusteella, että työtön oli ottanut vastaan uuden työn)?

4) Onko toiseen kysymykseen vastattava toisin, jos kyseiselle työttömälle rajatyöntekijälle on vakuutettu, että hän voi hakea etuutta koskevan oikeutensa jatkamista, jos hän uuden työn löydettyään joutuu uudelleen työttömäksi, vaikka tästä asiasta toimitetut tiedot eivät olleet täytäntöönpanokäytännön epäselvyyksien vuoksi paikkansa pitäviä tai yksiselitteisiä?”

Ennakkoratkaisukysymysten arviointi

Ensimmäinen kysymys

18 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko edellä mainitussa asiassa Miethe annettu tuomio asetuksen N:o 883/2004 voimaantulon jälkeen edelleen merkityksellinen siten, että tulkittaessa tämän asetuksen 65 artiklan 2 kohtaa työntekijä, joka on säilyttänyt sellaiset ammatilliset ja henkilökohtaiset siteet viimeiseen työskentelyjäsenvaltioonsa, että hänellä on siellä parhaat mahdollisuudet palata työelämään, voi halutessaan asettua tämän jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi työnsaantia varten voidakseen saada sieltä sekä tukea uudelleen työllistymistä varten että myös työttömyyskorvauksia.

19 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on ennen asetuksen N:o 883/2004 65 artiklan 2 kohdan sisällön tutkimista viitattava asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan säännöksiin ja yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Miethe antamaan tulkintaan.

20 Asetuksen N:o 1408/71 71 artiklaan sisältyy erityisiä säännöksiä, joita sovelletaan sellaisiin työttömiin, jotka viimeisen työskentelynsä aikana asuivat muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella. Nämä säännökset poikkeavat tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa säädetystä pääsäännöstä, jonka mukaan jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen.

21 Kyseisen asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan nojalla rajatyöntekijät, jotka ovat kokonaan työttömiä, ovat sen jäsenvaltion lainsäädännön alaisia, jonka alueella he asuvat. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että tässä säännöksessä oletetaan implisiittisesti, että tällaisen työntekijän edellytykset uuden työpaikan etsimiselle olivat kaikkein suotuisimmat tässä valtiossa (ks. em. asia Miethe, tuomion 17 kohta).

22 Asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla muut palkatut työntekijät kuin rajatyöntekijät – eli henkilöt, jotka toisin kuin rajatyöntekijät eivät palaa päivittäin tai vähintään kerran viikossa asuinjäsenvaltioonsa –, jotka ovat kokonaan työttömiä, voivat joko asettua työvoimaviranomaisten käytettäväksi toimivaltaisen jäsenvaltion alueella tai asettua työvoimaviranomaisten käytettäväksi sen jäsenvaltion alueella, jossa he asuvat. Ensin mainitussa tapauksessa niillä on oikeus saada etuuksia viimeiseltä työskentelyjäsenvaltiolta ja jälkimmäisessä tapauksessa asuinjäsenvaltiolta. Nämä etuudet eivät ole pelkästään rahallisia korvauksia vaan kattavat myös tuen uudelleen työllistymistä varten (ks. vastaavasti em. asia Miethe, tuomion 16 kohta).

23 Unionin tuomioistuin on katsonut edellä mainitussa asiassa Miethe antamansa tuomion 18 kohdassa, että asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan kokonaan työttöminä olevia rajatyöntekijöitä koskevaa tavoitetta eli työttömyysetuuksien saamista koskevan oikeuden takaamista siirtotyöläiselle kaikkein suotuisimmissa olosuhteissa ei kuitenkaan voida saavuttaa, jos kokonaan työttömänä oleva rajatyöntekijä on poikkeuksellisesti säilyttänyt sellaiset ammatilliset ja henkilökohtaiset siteet viimeiseen työskentelyjäsenvaltioon, että hänellä on tässä valtiossa parhaimmat mahdollisuudet palata työelämään. Tällaista työntekijää on tällöin pidettävä 71 artiklassa tarkoitettuna ”muuna kuin rajatyöntekijänä”, ja hän kuuluu näin ollen 71 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalaan. Tästä seuraa, että kyseinen työntekijä voi halutessaan asettua viimeisen työskentelyjäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi ja saada tuolta jäsenvaltiolta etuuksia, jotka voivat olla sekä tukea uudelleen työllistymistä varten että työttömyyskorvauksia.

24 Kuten asetuksen N:o 883/2004 johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta käy ilmi, lainsäätäjä halusi uudistaa ja yksinkertaistaa asetuksen N:o 1408/71 säännöksiä, joista oli tullut monimutkaisia ja pitkiä, koska niitä oli useaan otteeseen muutettu ja ajantasaistettu.

25 Asetuksen N:o 883/2004 65 artiklalla korvattiin näin ollen asetuksen N:o 1408/71 71 artikla muuttamalla osittain sen sisältöä.

26 Asetuksen N:o 883/2004 65 artiklan 2 kohdasta seuraa, että kokonaan työttömän rajatyöntekijän, joka asui muussa jäsenvaltiossa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa ja joka edelleen asuu tässä jäsenvaltiossa eli asuinjäsenvaltiossa, on ilmoittauduttava tämän valtion työvoimaviranomaisten käytettäväksi. Tässä säännöksessä säädetään, että hän voi lisäksi ilmoittautua sen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi, jossa hän viimeksi toimi palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

27 Sellaisen muun työntekijän kuin rajatyöntekijän, joka on kokonaan työtön, on ilmoittauduttava joko asuinvaltionsa työvoimaviranomaisten käytettäväksi, jos hän palaa tähän valtioon, tai viimeisen työskentelyjäsenvaltionsa käytettäväksi, jos hän ei palaa kyseiseen valtioon.

28 Asetuksen N:o 883/2004 65 artiklan 2 kohdassa säädetty kokonaan työttömän rajatyöntekijän mahdollisuus ilmoittautua lisäksi viimeisen työskentelyjäsenvaltionsa työvoimaviranomaisten käytettäväksi, on uutuus verrattuna asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan sisältöön. Kyseinen työntekijä voi siten, riippumatta siitä, minkälaiset siteet hän on säilyttänyt tähän valtioon, ja erityisesti siitä, onko hänellä siellä parhaat mahdollisuudet palata työelämään, käyttää myös tässä valtiossa palveluja uudelleen työllistymistä varten. Näin toimiessaan lainsäätäjä otti osittain huomioon edellä mainitussa asiassa Miethe annetun tuomion.

29 Tuossa tuomiossa todettiin kuitenkin, että työntekijä, jonka siteet viimeiseen työskentelyvaltioon olivat sellaiset, että hänellä oli tässä valtiossa parhaat mahdollisuudet palata työelämään, ja jota oli näin ollen pidettävä muuna työntekijänä kuin rajatyöntekijänä, saattoi sekä käyttää tuossa jäsenvaltiossa palveluja uudelleen työllistymistä varten että saada sieltä työttömyyskorvauksia.

30 Näin ollen on selvitettävä, onko asetuksessa N:o 883/2004 pysytetty voimassa tällaisen työntekijän mahdollisuus saada työttömyyskorvauksia viimeisestä työskentelyjäsenvaltiostaan.

31 Tässä yhteydessä on todettava, ettei tämä mahdollisuus käy ilmi kyseisen asetuksen 65 artiklan 2 kohdan sanamuodosta. Siinä säädetään, että kokonaan työttömän rajatyöntekijän on ilmoittauduttava asuinjäsenvaltionsa työvoimaviranomaisten käytettäväksi. Kyseessä on velvollisuus eikä mahdollisuus. Kyseisen artiklan 5 kohdan a alakohdan mukaan kyseinen työntekijä saa etuuksia ja siis työttömyyskorvauksia asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin häneen olisi hänen viimeisimmän palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimintansa aikana sovellettu kyseistä lainsäädäntöä. Hän voi ainoastaan täydentävästi ilmoittautua lisäksi viimeisen työskentelyjäsenvaltionsa työvoimaviranomaisten käytettäväksi. Soveltamisasetuksen 56 artiklan 1 kohdan, jossa viitataan asetuksen N:o 883/2004 65 artiklan 2 kohtaan, mukaan tämä ilmoittautuminen koskee ainoastaan työnhakua.

32 Koska asetus N:o 883/2004 annettiin edellä mainitussa asiassa Miethe annetun tuomion jälkeen, lainsäätäjä olisi – kun otetaan huomioon sen pyrkimys uudistaa ja yksinkertaistaa voimassa olevia sääntöjä – halutessaan voinut muotoilla uudelleen kyseisen asetuksen 65 artiklan siten, että siihen olisi sisällytetty täysin ja nimenomaisesti yhteisöjen tuomioistuimen tuossa asiassa asetuksen N:o 1408/71 71 artiklasta vahvistama tulkinta. Se ei kuitenkaan tehnyt näin. Näissä olosuhteissa on katsottava, että se, että asetuksen N:o 883/2004 65 artiklan 2 kohdassa ei mainita nimenomaisesti mahdollisuutta saada työttömyyskorvauksia viimeiseltä työskentelyjäsenvaltiolta, heijastaa lainsäätäjän nimenomaista tahtoa rajoittaa edellä mainitussa asiassa Miethe annetun tuomion huomioon ottamista

siten, että on säädetty ainoastaan kyseisen työntekijän täydentävästä mahdollisuudesta ilmoittautua työnhakijaksi tämän jäsenvaltion viranomaisille, jotta kyseinen työntekijä voisi saada sieltä lisätukea uudelleen työllistymistä varten.

33 Tätä tulkintaa tukevat lisäksi asetuksen N:o 883/2004 ja soveltamisasetuksen esityöt.

34 Euroopan komissio ehdotti asetuksen N:o 883/2004 osalta, että lakkautettaisiin olemassa oleva järjestelmä, jonka mukaan työtön rajatyöntekijä saa työttömyysetuuksia pikemmin asuinjäsenvaltiolta kuin viimeiseltä työskentelyvaltiolta. Komissio on kuitenkin todennut 27.1.2004 päivätyssä tiedonannossaan, ettei neuvosto ollut 26.1.2004 antamassaan yhteisessä kannassa (EY) N:o 18/2004 asetuksen N:o 883/2004 antamiseksi (EUVL 79 E, s. 15) päässyt yhteisymmärrykseen tästä ehdotuksesta ja oli pysyttänyt voimassa säännön, jonka mukaan asuinvaltio on vastuussa työttömyyskorvausten maksamisesta.

35 Euroopan parlamentti ehdotti 10.6.2008 päivätyssä kertomuksessa soveltamisasetuksen osalta, että tämän asetuksen johdanto-osan perustelukappaleessa täsmennettäisiin, että työntekijän viimeisen työskentelyvaltionsa työvoimaviranomaisille ilmoittautumista koskevan mahdollisuuden tarkoituksena oli edistää työntekijöiden ja työttömien liikkuvuutta, mutta että työntekijällä oli oikeus saada vain yhtä työttömyyskorvausta ja tämä oli asuinjäsenvaltiosta. Parlamentti selosti, että tämän muutoksen tarkoituksena oli poistaa kaikki epäselvyydet siitä, sovelletaanko edellä mainitussa asiassa Miethe annettua tuomiota edelleen. Kyseisen asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleessa toistetaankin parlamentin ehdottama muutos lähes samanlaisin sanamuodoin.

36 Näin ollen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 883/2004 voimaantulon jälkeen tämän asetuksen 65 artiklan säännöksiä ei ole tulkittava edellä mainitussa asiassa Miethe annetun tuomion valossa. Kokonaan työttömän rajatyöntekijän, joka on säilyttänyt sellaiset henkilökohtaiset ja ammatilliset siteet viimeiseen työskentelyjäsenvaltioonsa, että hänellä on siellä parhaat mahdollisuudet palata työelämään, osalta kyseinen 65 artikla on ymmärrettävä siten, että tällainen työntekijä voi sen nojalla lisäksi ilmoittautua kyseisen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi, mutta hän ei voi saada sieltä työttömyyskorvauksia vaan voi ainoastaan käyttää siellä palveluja uudelleen työllistymistä varten.

Toinen kysymys

37 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään pääasiallisesti, onko työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevia sääntöjä, jotka vahvistetaan erityisesti SEUT 45 artiklassa, tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että viimeinen työskentelyjäsenvaltio kieltäytyy kansallisen lainsäädäntönsä perusteella myöntämästä sellaiselle kokonaan työttömäksi joutuneelle rajatyöntekijälle, jolla on tässä jäsenvaltiossa parhaat mahdollisuudet palata työelämään, työttömyyskorvausta sillä perusteella, että kyseinen työntekijä ei asu tämän jäsenvaltion alueella.

38 Tätä kysymystä on tutkittava Jeltesin tilanteen kaltaisten tilanteiden valossa. Peetersin ja Arnoldin kaltaisten työntekijöiden tilanteeseen liittyy näet erityispiirteitä, joita tarkastellaan kolmanteen ja neljänteen kysymykseen annettavan vastauksen yhteydessä.

39 On todettava, että kun otetaan huomioon asetuksessa N:o 883/2004 edellytetty yhteensovittaminen, kansallisessa oikeudessa asetettu asumista koskeva edellytys ei johda Jeltesin tilanteen kaltaisessa tilanteessa eri tulokseen kuin mihin päädytään soveltamalla asetuksen N:o 883/2004 65 artiklan 2 kohtaan ja 5 kohdan a alakohtaan sisältyviä sääntöjä, joiden mukaan kokonaan työtön rajatyöntekijä saa etuuksia asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin häneen olisi hänen viimeisimmän palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimintansa aikana sovellettu kyseistä lainsäädäntöä, ja kyseiset etuudet myöntää asuinpaikan laitos. Lisäksi tämän asetuksen 11 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan henkilö, joka saa työttömyysetuuksia kyseisen

65 artiklan mukaisesti asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön nojalla, on tämän jäsenvaltion lainsäädännön alainen. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että kansalliset viranomaiset ovat vedonneet kyseiseen 65 artiklaan kieltäytyessään hyväksymästä pääasian kantajien hakemuksia, jotka koskivat työttömyysetuuksien saamista tai niiden maksamisen jatkamista, ja ehdottaessaan, että viimeksi mainitut kääntyvät asuinvaltionsa viranomaisten puoleen.

40 Asetusta N:o 1408/71 koskevasta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että antamalla asetuksen N:o 883/2004 unionin lainsäätäjä on, kun otetaan huomioon sen laaja harkintavalta tarkoituksenmukaisimpien toimenpiteiden valitsemisessa EY 42 artiklassa tarkoitetun lopputuloksen saavuttamiseksi, täyttänyt lähtökohtaisesti velvollisuuden, joka seuraa sille kyseisellä artiklalla asetetusta tehtävästä toteuttaa järjestelmä, joka turvaa työntekijöille sen, että sosiaaliturvan alalla annetut kansalliset säännöt eivät muodostu heille esteeksi (ks. analogisesti mm. asia C-208/07, von Chamier-Glisczinski, tuomio 16.7.2009, Kok., s. I-6095, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Tämän jälkeen on todettava, että siitä, että kansallista säännöstöä sovelletaan tietyssä konkreettisessa tapauksessa johdetun oikeuden säännöksen, tässä tapauksessa asetuksen N:o 883/2004, mukaisesti, ei välttämättä seuraa, ettei EUT-sopimuksen määräyksiä voitaisi soveltaa tähän säännöstöön (ks. vastaavasti mm. em. asia von Chamier-Glisczinski, tuomion 66 kohta ja työttömyysetuuksien osalta asia C-406/04, De Cuyper, tuomio 18.7.2006, Kok., s. I-6947 ja asia C-228/07, Petersen, tuomio 11.9.2008, Kok., s. I-6989).

42 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta käy ilmi tämän osalta, että Alankomaiden viranomaisten maksamat työttömyyskorvaukset ovat määrältään suurempia kuin Belgian viranomaisten maksamat korvaukset, mutta viimeksi mainittuja maksetaan pidemmän aikaa.

43 On kuitenkin palautettava mieleen, että SEUT 48 artiklassa määrätään jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen yhteensovittamisesta eikä niiden yhdenmukaistamisesta, joten kyseisellä määräyksellä ei puututa eri jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien aineellisiin ja menettelyllisiin eroihin ja siten eroihin näiden järjestelmien piirissä vakuutettujen henkilöiden oikeuksien osalta (ks. em. asia von Chamier-Glisczinski, tuomion 84 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Näin ollen EUT-sopimuksen säännöt vapaasta liikkuvuudesta eivät takaa vakuutetulle, että muuttaminen toiseen jäsenvaltioon olisi sosiaaliturvan kannalta neutraalia. Kun nimittäin otetaan huomioon alaa koskevien jäsenvaltioiden järjestelmien ja lainsäädäntöjen välillä vallitsevat erot, tällainen muutto voi tapauskohtaisesti olla vakuutetulle taloudellisesti enemmän tai vähemmän edullinen (ks. em. asia von Chamier-Glisczinski, tuomion 85 kohta ja asia C-562/10, komissio v. Saksa, tuomio 12.7.2012, 57 kohta).

45 Siten se, että Jeltesin kaltainen henkilö saa työttömyyskorvauksia asuinjäsenvaltion eli käsiteltävässä asiassa Belgian kuningaskunnan toimivaltaiselta laitokselta, on seurausta siitä, että asetuksen N:o 883/2004 mukaisesti sovelletaan tämän jäsenvaltion työttömyysetuuksia koskevaa lainsäädäntöä. Viimeisen työskentelyjäsenvaltion lainsäädännössä säädettyjen etuuksien ja asuinjäsenvaltion lainsäädännön mukaan maksettujen etuuksien välillä olevaa eroa ei näissä olosuhteissa voida pitää työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoituksena, koska se johtuu alaa koskevan unionin lainsäädännön yhdenmukaistamisen puuttumisesta (ks. analogisesti sairausetuuksista asia C-345/09, van Delft ym., tuomio 14.10.2010, Kok., s. I-9879, 106 kohta).

46 Näin ollen toiseen kysymykseen on vastattava, että työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevia sääntöjä, jotka vahvistetaan erityisesti SEUT 45 artiklassa, on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että viimeinen työskentelyjäsenvaltio kieltäytyy kansallisen lainsäädäntönsä perusteella myöntämästä sellaiselle kokonaan työttömäksi joutuneelle rajatyöntekijälle, jolla on tässä jäsenvaltiossa parhaat mahdollisuudet palata työelämään, työttömyyskorvausta sillä perusteella, että kyseinen työntekijä ei asu tämän jäsenvaltion alueella, koska asetuksen N:o 883/2004 65 artiklan säännösten mukaisesti on sovellettava asuinjäsenvaltion lainsäädäntöä.

Kolmas ja neljäs kysymys

47 Kolmas ja neljäs kysymys koskevat Peetersin ja Arnoldin kaltaisten henkilöiden tilannetta; he ovat kahden työttömyyskautensa välillä kuluneen lyhyen ajan vuoksi hakeneet kansallisen lainsäädännön perusteella heidän alun perin saamiensa työttömyyskorvausten maksamisen jatkamista, mutta maksamisesta kieltäydyttiin sillä perusteella, että asetus N:o 883/2004 oli tullut tuolla välin voimaan.

48 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko asetuksen N:o 883/2004 87 artiklan 8 kohdan siirtymäsäännöksiä, Euroopan unionin perusoikeuskirjan omistusoikeutta koskevaa 17 artiklaa ja oikeusvarmuuden tai luottamuksensuojan periaatteita tulkittava tällaisessa tilanteessa työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoituksen välttämiseksi siten, että kyseiset työntekijät voivat saada edelleen työttömyysetuuksia viimeiseltä työskentelyjäsenvaltioltaan.

49 Tässä yhteydessä on muistutettava, että asetuksen N:o 883/2004 87 artiklan 8 kohdassa säädetään, että henkilöön, johon sovelletaan tämän asetuksen mukaisesti jonkin muun kuin sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jota häneen sovellettiin asetuksen N:o 1408/71 II osaston nojalla, sovelletaan edelleen jälkimmäistä lainsäädäntöä tietyn ajan asetuksen N:o 883/2004 tultua voimaan, mikäli asianomainen tilanne säilyy muuttumattomana.

50 Tätä säännöstä sovelletaan näin ollen edellyttäen, että ensinnäkin sovellettava lainsäädäntö kuuluu asetuksen N:o 1408/71 II osaston soveltamisalaan ja että toiseksi asianomainen tilanne säilyy muuttumattomana.

51 Ensin mainitun edellytyksen suhteen on kiistatonta, että Peeters ja Arnold ovat saaneet Alankomaiden viranomaisilta työttömyyskorvauksia Alankomaiden lainsäädännön perusteella asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan mukaisesti. Tämä artikla ei kuitenkaan kuulu kyseisen asetuksen II osaston – joka koskee yleisiä sääntöjä sovellettavan lainsäädännön määrittämiseksi – vaan kyseisen asetuksen III osaston – joka koskee erityissäännöksiä tämän lainsäädännön määrittämiseksi muun muassa työttömyysetuuksien alalla – soveltamisalaan.

52 Näin ollen ei voida katsoa, että asetuksen N:o 883/2004 87 artiklan 8 kohta olisi sellaisenaan välittömästi sovellettavissa pääasiaan.

53 Tästä syystä on selvitettävä, onko tämä seikka esteenä sen lainsäädännön soveltamiselle edelleen, jota sovellettiin asetuksen N:o 1408/71 nojalla.

54 Kaikkien unionin tuomioistuimelle esitettyjen huomautusten mukaan tämän seikan ei pitäisi sellaisenaan olla esteenä lainsäädännön soveltamiselle edelleen.

55 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 68 kohdassa, tässä yhteydessä sen, että asetuksessa N:o 883/2004 ei mainita kyseisten työntekijöiden tilanteeseen sovellettavaa siirtymäsäännöstä, voidaan katsoa olevan seurausta asetuksen N:o 883/2004 antamiseen johtaneen lainsäädäntöprosessin kuluessa syntyneestä aukosta, eikä se heijasta lainsäätäjän nimenomaista tahtoa, että heihin olisi sovellettava välittömästi toista lainsäädäntöä.

56 Näin ollen asetuksen N:o 883/2004 87 artiklan 8 kohdassa säädettyä siirtymäsäännöstä on tulkittava siten, että sitä sovelletaan analogisesti kokonaan työttömiin rajatyöntekijöihin, jotka viimeiseen työskentelyjäsenvaltioonsa säilyttämänsä siteet huomioon ottaen saavat sieltä työttömyyskorvauksia tämän jäsenvaltion lainsäädännön perusteella asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan mukaisesti. Se seikka, että viimeksi mainittu artikla kuuluu asetuksen N:o 1408/71 III osaston soveltamisalaan, ei ole tällaisessa tapauksessa esteenä kyseiselle soveltamiselle.

57 Sen kysymyksen suhteen, onko asetuksen N:o 883/2004 87 artiklan 8 kohdan tällaisen soveltamisen yhteydessä ”asianomainen tilanne säilynyt muuttumattomana”, unionin tuomioistuimelle esitetyt huomautukset siitä, mikä merkitys näille ilmaisuille on annettava, eroavat toisistaan.

58 Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekering sekä Alankomaiden ja Tanskan hallitukset katsovat, että koska kyseiset työntekijät työskentelivät asetuksen N:o 883/2004 voimaantulopäivänä ja joutuivat työttömiksi vasta tämän päivämäärän jälkeen, on katsottava, että heidän tilanteensa on muuttunut tämän asetuksen 87 artiklan 8 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Peeters, Saksan hallitus ja komissio toteavat, että nämä seikat eivät ole määräämiä, eivätkä ne ole välttämättä esteenä asetuksen N:o 1408/71 nojalla sovelletun lain soveltamiseksi edelleen.

59 Tässä yhteydessä on todettava, että asetuksessa N:o 883/2004 ei määritellä käsitettä ”tilanne säilyy muuttumattomana”. Koska tämä asetus ei kuitenkaan ole kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien yhdenmukaistamistoimenpide vaan toimi, jolla yhteensovitetaan näitä järjestelmiä, jäsenvaltioilla on edelleen toimivalta määrittää lainsäädännössään unionin oikeutta noudattaen sosiaaliturvajärjestelmän etuuksien myöntämisen edellytykset (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-611/10 ja C-612/10, Hudzinski ja Wawrzyniak, tuomio 12.6.2012, 42 kohta). Siten tämän asetuksen 87 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”tilanne säilyy muuttumattomana” on tulkittava siten, että siinä viitataan kansallisessa sosiaaliturvalainsäädännössä annettuun määritelmään (ks. analogisesti asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta ”työskentelyn” käsitteestä asia C-372/02, Adanez-Vega, tuomio 11.11.2004, Kok., s. I-10761, 33 kohta).

60 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen tehtävänä on siten Peetersin ja Arnoldin kaltaisten työntekijöiden osalta selvittää, oliko näillä työntekijöillä Alankomaiden oikeuden nojalla päivänä, jona he ovat löytäneet uudelleen työtä ensimmäisen työttömyysjakson jälkeen, eli ensimmäinen näistä huhtikuussa 2010 ja toinen maaliskuussa 2009, oikeus siihen, että työttömyyskorvausten maksamista jatkettiin, jos he joutuivat uudelleen työttömiksi ennen tietyn ajan päättymistä. Se, että Alankomaiden viranomaiset ovat käyttäneet ilmaisua ”jatkaminen”, saattaisi tarkoittaa, että tällainen oikeus on olemassa Alankomaiden lainsäädännön nojalla. Mikäli näin on, kyseisen tuomioistuimen tehtävänä on selvittää ottamalla huomioon muun muassa se, miten kauan asianomaiset henkilöt ovat työskennelleet uudelleen, täyttävätkö he kansallisessa lainsäädännössä säädetyt edellytykset kyseisten korvausten maksamisen jatkamiseksi asetuksen N:o 883/2004 voimaantulosta riippumatta.

61 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 883/2004 87 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”tilanne säilyy muuttumattomana” on arvioitava kansallisen sosiaaliturvalainsäädännön kannalta ja että kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on selvittää, täyttävätkö Peetersin ja Arnoldin kaltaiset työntekijät tässä lainsäädännössä säädetyt edellytykset voidakseen hakea heille kyseisen lainsäädännön nojalla asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan mukaisesti maksettujen työttömyyskorvausten maksamisen jatkamista.

62 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen ja neljänteen kysymykseen on vastattava seuraavasti:

— Asetuksen N:o 883/2004 87 artiklan 8 kohdan säännöksiä on sovellettava sellaisiin kokonaan työttömiin rajatyöntekijöihin, jotka viimeiseen työskentelyjäsenvaltioonsa säilyttämänsä siteet huomioon ottaen saavat sieltä työttömyyskorvauksia tämän jäsenvaltion lainsäädännön perusteella asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan mukaisesti.

— Asetuksen N:o 883/2004 87 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”tilanne säilyy muuttumattomana” on arvioitava kansallisen sosiaaliturvalainsäädännön kannalta. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on selvittää, täyttävätkö Peetersin ja Arnoldin kaltaiset työntekijät tässä lainsäädännössä säädetyt edellytykset voidakseen hakea heille kyseisen lainsäädännön nojalla asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan mukaisesti maksettujen työttömyyskorvausten maksamisen jatkamista.

Oikeudenkäyntikulut

63 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004, sellaisena kuin se on muutettuna 16.9.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 988/2009, voimaantulon jälkeen tämän asetuksen 65 artiklan säännöksiä ei ole tulkittava asiassa 1/85, Miethe, 12.6.1986 annetun yhteisöjen tuomioistuimen tuomion valossa. Kokonaan työttömän rajatyöntekijän, joka on säilyttänyt sellaiset henkilökohtaiset ja ammatilliset siteet viimeiseen työskentelyjäsenvaltioonsa, että hänellä on siellä parhaat mahdollisuudet palata työelämään, osalta kyseinen 65 artikla on ymmärrettävä siten, että tällainen työntekijä voi sen nojalla lisäksi ilmoittautua kyseisen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi, mutta hän ei voi saada sieltä työttömyyskorvauksia vaan voi ainoastaan käyttää siellä palveluja uudelleen työllistymistä varten.**

2) **Työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevia sääntöjä, jotka vahvistetaan erityisesti SEUT 45 artiklassa, on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että viimeinen työskentelyjäsenvaltio kieltäytyy kansallisen lainsäädäntönsä perusteella myöntämästä sellaiselle kokonaan työttömäksi joutuneelle rajatyöntekijälle, jolla on tässä jäsenvaltiossa parhaat mahdollisuudet palata työelämään, työttömyyskorvausta sillä perusteella, että kyseinen työntekijä ei asu tämän jäsenvaltion alueella, koska asetuksen N:o 883/2004, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 988/2009, 65 artiklan säännösten mukaisesti on sovellettava asuinjäsenvaltion lainsäädäntöä.**

3) **Asetuksen N:o 883/2004, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 988/2009, 87 artiklan 8 kohdan säännöksiä on sovellettava sellaisiin kokonaan työttömiin rajatyöntekijöihin, jotka viimeiseen työskentelyjäsenvaltioonsa säilyttämänsä siteet huomioon ottaen saavat sieltä työttömyyskorvauksia tämän jäsenvaltion lainsäädännön perusteella sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna 17.6.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 592/2008, 71 artiklan mukaisesti.**

   Asetuksen N:o 883/2004, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 988/2009, 87 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”tilanne säilyy muuttumattomana” on arvioitava kansallisen sosiaaliturvalainsäädännön kannalta. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on selvittää, täyttävätkö Peetersin ja Arnoldin kaltaiset työntekijät tässä lainsäädännössä säädetyt edellytykset voidakseen hakea heille kyseisen lainsäädännön nojalla asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 592/2008, 71 artiklan mukaisesti maksettujen työttömyyskorvausten maksamisen jatkamista.

Allekirjoitukset